

Звіт
з громадської оцінки
Плану дій сталого енергетичного розвитку м. Кременчука.

Даний Звіт складений ГО «Товариство охорони природи м. Кременчука» в період грудень 2017 року – березень 2018 року, за «Методикою громадської оцінки Планів дій сталого енергетичного розвитку територіальних одиниць країн Східного партнерства» розробленої ГО «Екоклуб» м. Рівне, в рамках проекту «Участь громадськості у планах дій сталого енергетичного розвитку» за підтримки Фонду Східна Європа.

Кременчук приєднався до Угоди мерів в 2015 році. В грудні 2016 року рішенням міської ради затверджений План дій сталого енергетичного розвитку м. Кременчука до 2025 р.

Кременчук – місто обласного значення Полтавської області, адміністративний та промисловий центр України, з населенням 225 216 чоловік. Територія міста становить 9586 га, протяжність з півночі на південь біля 30 км. Кременчук – один з найпотужніших індустріальних центрів України з розвиненою економічною та соціальною інфраструктурою.

1. Наявність у ПДСЕР даних про споживання енергоносіїв

Основними секторами виробництва та споживання енергоресурсів в ПДСЕР визначені: теплопостачання, газопостачання, електропостачання, водопостачання та водовідведення, вуличне освітлення, житловий фонд міста, соціальна сфера, транспортна інфраструктура, інші викопні види палива, поводження з ТВП. Інформація про енергоспоживання використана за період 2012-14 років, що пояснюється наявністю обсягів достовірної інформації. По кожному сектору споживання визначено структуру в цифровому та графічному вигляді. Динаміка змін в частині секторів визначені та пояснені. Так, наприклад, зменшення питомого споживання електроенергії на одиницю відпущеної питної води, пояснюється проведеними заходами по модернізації насосного обладнання.

У ПДСЕР дані про енергоспоживання у територіальній одиниці відсутні або наявні менш ніж за 5 років	0
У ПДСЕР дані про енергоспоживання у територіальній одиниці наявні за 5 років, що передують року розробки ПДСЕР з поділом, як по видах енергоносіїв, так і по секторах споживання	1

2. Базовий кадастр викидів

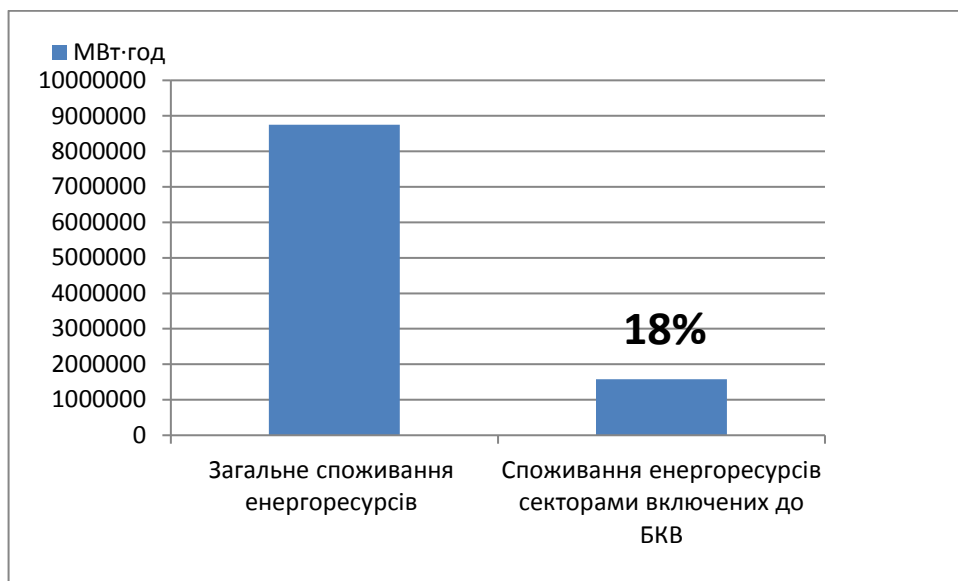
Враховуючи обсяги наявної достовірної інформації щодо використання енергоресурсів секторами споживачів базовим роком для розрахунку базового кадастру викидів CO₂ задекларовано 2013 рік.

Джерелами базових викидів CO₂ в м. Кременчуці обрано наступні категорії:

- муніципальні будівлі, що фінансуються з міського бюджету м. Кременчука – характеризується викидами, які утворюються за рахунок використання електричної та теплової енергії, а також природного газу;

- житлові будинки – характеризується викидами, які утворюються в результаті використання населенням теплової енергії;
- комунальні установи, що здійснюють водо- і тепlopостачання, освітлення вулиць та пасажирські перевезення – характеризується викидами, які утворюються за рахунок використання електричної та теплової енергії, а також природного газу;
- транспорт – характеризується викидами, які утворюються за рахунок використання електроенергії на потреби муніципального транспорту, та бензину на потреби громадського та приватного транспорту.

До кінцевого споживання енергії, яке враховувалось при розрахунках базового кадастру викидів CO₂, віднесено 1578498,9 МВт·год, що становить 18% від загального обсягу спожитих містом енергоресурсів. В структурі спожитих енергоносіїв спостерігається домінування двох секторів – житлові будинки 54,43% та транспорт 33,68%.

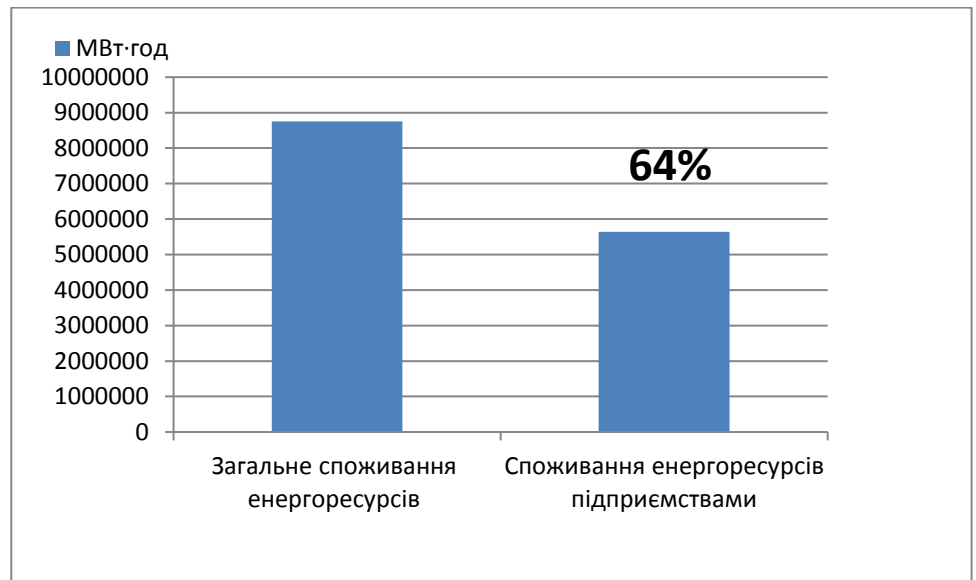

У місті функціонує понад 80 великих промислових підприємств, близько 60 будівельних підприємств різних форм власності та 16 тисяч суб'єктів підприємницької діяльності.

Найбільші підприємства міста Кременчука:

1. ПАТ «Крюківський вагонобудівний завод»
2. ПАТ «Укртатнафта»
3. ПАТ «Кременчуцький сталеливарний завод»
4. ПАТ «АвтоКрАЗ»
5. ПАТ «Кременчуцький завод дорожніх машин»
6. ПАТ «Кременчукм`ясо»
7. ПП ВТК «Лукас»
8. ПАТ «Джей Ті Інтернешнл Україна»
9. ПАТ «Кременчуцька кондитерська фабрика «Рошен»
10. ПАТ «Кременчуцький завод технічного вуглецю»

Загальний об'єм спожитих енергоресурсів підприємствами та іншими організаціями у 2013 році становить 5642667,7 МВт·год що становить 64% від загального обсягу спожитих містом енергоресурсів.

Промислові підприємства не включені до джерел викидів через відсутність у муніципалітету важелів впливу на цю категорію споживачів паливно-енергетичних ресурсів та характером високої ризикованості їх діяльності внаслідок загострення фінансово-економічної та політичної ситуації.

До ПДСЕР не включені усі основні джерела викидів (сектори та великі підприємства)	0
До ПДСЕР включено лише великі джерела викидів (сектори та великі підприємства), які прямо підпорядковані міській раді	1
До ПДСЕР включено більшість великих джерел викидів (сектори та великі підприємства)	2
До ПДСЕР включені усі основні джерела викидів (сектори та великі підприємства)	3

3. Величина зобов'язань зі скорочення викидів

Проведені заходи, що включені до ПДСЕР призведуть до скорочення викидів CO₂ (Розділ 6 ПДСЕР м. Кременчука):

За весь період 2014 - 2025 рр. – 126581,724 т/рік або 32,17 % від базового 2013 року. Із них:

За період 2014 по 2016 рр. – 6334,529 т/рік або 1,6 % запланованого рівня;

За період 2016 – 2020 рр. – 91505,098 т/рік або 23,26%.

За період 2020 – 2025 рр. або 8,91%.

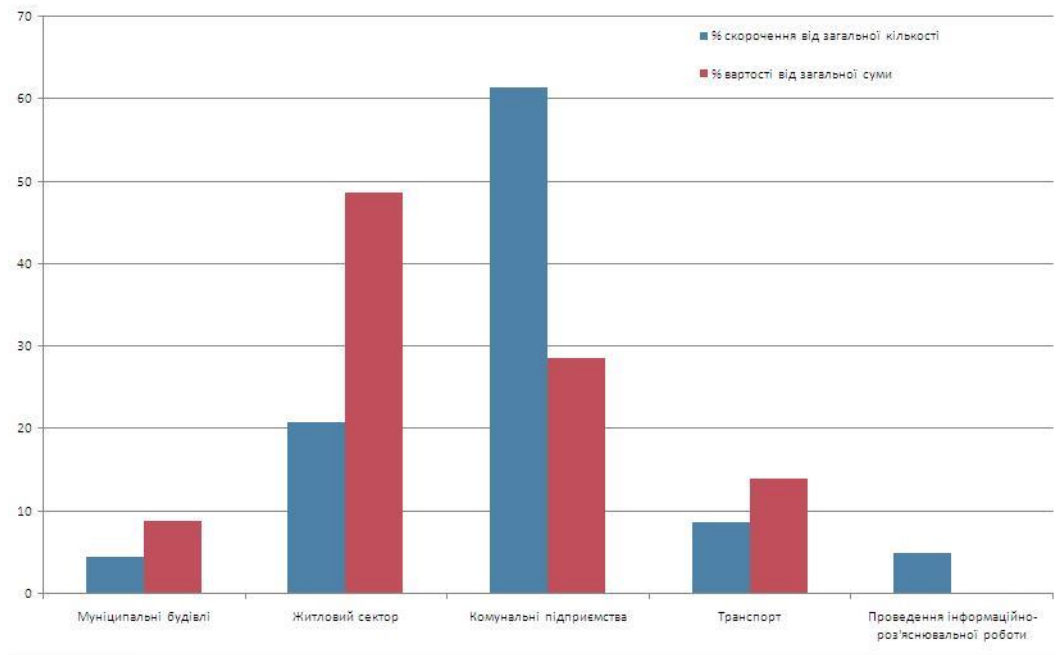
Отримані розрахунки показують амбітні цілі міської влади, що потребують значної роботи із залученням фінансових ресурсів.

Скорочення викидів між роком, що передував розробці та 2020 роком не більше 3%	0
Скорочення викидів між роком, що передував розробці та 2020 роком 3-7%	1
Скорочення викидів між роком, що передував розробці та 2020 роком 7-10%	2
Скорочення викидів між роком, що передував розробці та 2020 роком не менше 10%	3

4. Заходи і ключові сектори діяльності

Планами по реалізації зі скорочення викидів охоплені наступні джерела викидів: муніципальні будівлі, житлові будинки, комунальні підприємства, транспорт.

Залежність скорочення викидів та вартості впровадження заходів

З графіку видно, що найбільш вартісні заходи заплановані в житловому секторі та комунальних підприємствах. Це цілком виправдано, адже ці сектора, які включені до базового кадастру викидів, є одними з найбільших споживачів енергії та джерелами викидів CO₂.

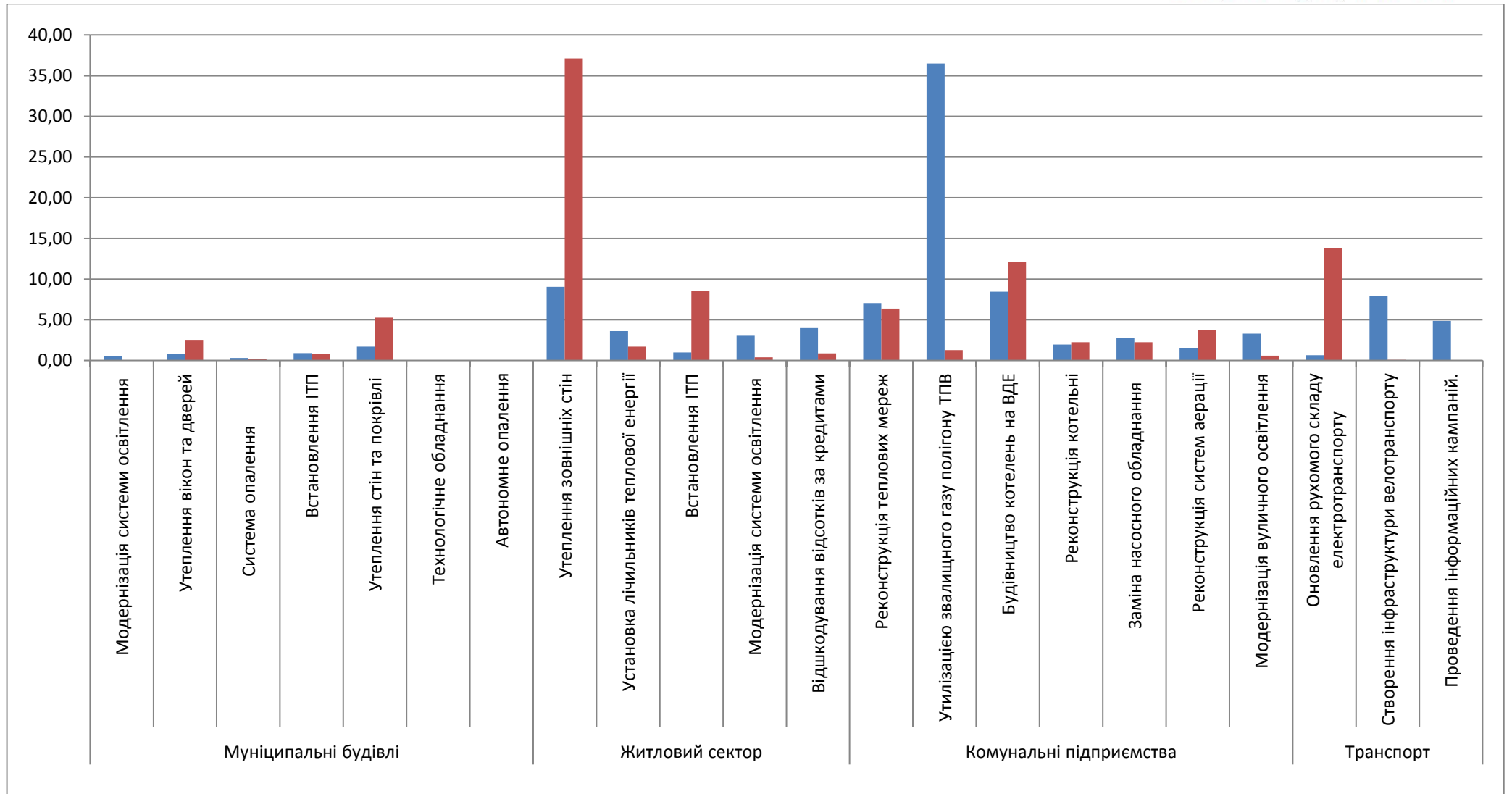
Залежність скорочення викидів та вартості впровадження заходів

Назва заходу	Скорочення викидів, тонн CO ₂	% скорочення від загальної кількості	Вартість впровадження, тис. грн.	% вартості від загальної суми
Муніципальні будівлі	5448,064	4,30	148084,932	8,72
Заміна ламп розжарювального типу на енергозберігаючі чи LED. Заміна світильників на енергозберігаючі. Встановлення датчиків руху. Встановлення датчиків освітленості	720,804	0,57	1004,419	0,06
Заміна дерев'яних вікон на металопластикові. Встановлення автоматичних довідників на входні двері. Заміна дерев'яних дверей на утеплені.	983,556	0,78	41397,634	2,44
Утеплення трубопроводів системи опалення. Заміна радіаторів системи опалення. Встановлення приладів регулювання подачі тепла на систему опалення. Встановлення теплового лічильника (2 шт.). Встановлення відбиваючих зарядіаторних екранів. Заміна радіаторів системи опалення.	383,663	0,30	3029,528	0,18
Встановлення індивідуального теплового пункту (59 шт.)	1154,863	0,91	12778,000	0,75
Ремонт та утеплення покрівлі. Утеплення зовнішніх стін. Термоізоляція дитячого садка № 32	2170,620	1,71	89047,992	5,25
Заміна старих стоматологічних установок на сучасні. Встановлення власного автономного парогенератора.	24,388	0,02	352,359	0,02
Будівництво автономного опалення від модульної котельні для будівлі соціального обслуговування населення.	10,170	0,01	475,000	0,03
Житловий сектор	21138,049	20,69	810689,254	48,61
Утеплення зовнішніх стін (9-ти поверхові будинки у кількості 51	11453,434	9,05	630230,404	37,12

шт.; 5-ти поверхові будинки у кількості 23 шт.)				
Установка загальнобудинкових лічильників теплової енергії. (726 шт.)	4554,203	3,60	29040,000	1,71
Встановлення індивідуального теплового пункту (15 шт.)	1268,467	1,00	144760,000	8,53
Модернізація системи освітлення (9-ти поверхові будинки – 45 шт.)	3861,945	3,05	6658,850	0,39
Відшкодування відсотків за кредитами на енергозберігаючі заходи для ОСББ/ЖБК та населення	5050	3,99	14520	0,86
Комунальні підприємства	77845,953	61,5	487927,456	28,61
Заміна ділянки магістральної теплової мережі, трубопроводів Реконструкція теплових мереж.	8935,966	7,05	107929,0	6,36
Встановлення, будівництво твердопаливних котелень, комунальних теплогенеруючих потужностей.	10710,954	8,46	205666,950	12,11
Ремонт котла, реконструкція котельні.	2473,535	1,95	40462,496	2,25
Заміна насосного обладнання.Заміна двигунів.Закупівля насосних агрегатів.	3497,092	2,76	38207,6	2,25
Реконструкція систем аерації біологічного очищення стічних вод правобережних КОС.	1842,656	1,46	63891,4	3,76
Встановлення електроенергетичної установки з утилізацією звалищного газу полігону твердих побутових відходів.	46188,7	36,5	21787,2	1,28
Заміна світильників вуличного освітлення на світлодіодні. Заміна ламп розжарювання у світлофорах на світлодіодні матриці. Модернізація вуличного освітлення. Заміна ламп розжарювання у світлофорах на світлодіодні матриці.	4197,052	3,31	9982,81	0,59
Транспорт	10931,653	8,64	236200	13,91
Оновлення рухомого складу (54 шт.)	831,653	0,66	234700	13,83
Створення інфраструктури для комфортного використання велосипедного транспорту.	10100	7,98	1500	0,09
Проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи	11218,008	4,87	14720	0,01
Проведення інформаційних кампаній, занять, «години землі», днів енергії.	6168,008	4,87	200	0,01
Всього	126581,724	100%	1697621,642	100%

Залежність скорочення викидів та вартості впровадження заходів

■ % споживання енергії
 ■ % вартості заходів від загальної суми

Найбільш затратними заходами, що передбачені ПДСЕР є утеплення зовнішніх стін та встановлення ІТП в житлових будинках. Безпосереднього впливу на виконання цих заходів міська влада має недостатньо, тому виправданим є витрати на стимулювання залучення населенням кредитних коштів та проведення інформаційних компаній. Зважаючи на наявність державних програм по стимулюванню ОСББ на проведення цих заходів, включення їх до ПДСЕР виправдане, але потребує значної організаційної та інформаційної роботи з ОСББ.

Найбільш ефективним заходом по зменшенню викидів є дегазація полігону ТПВ. Інші витрати на проведення заходів в комунальних підприємствах корелюють з обсягом зменшення викидів.

Заходи по зменшенню викидів транспорту включені, але в дуже загальному вигляді, і стосуються тільки комунального електротранспорту та велотранспорту, чого недостатньо, адже інші види транспорту є одним з найбільших джерелом емісій в структурі викидів. Заходи по оновленню електротранспорту носять більше соціально-політичний характер, ніж екологічний. Для розвитку інфраструктури вело-транспорту розроблена « Концепція розвитку велосипедного руху на 2017-27 роки» та прийнята Міська цільова програма на 2018 рік, проте бажано узгоджувати розвиток велоінфраструктури з іншими програмами будівництва дорожньо-мостового господарства.

Згідно ПДСЕР, планується знизити викиди на 24,86% до 2020 року та на 32,17% до 2025 року за рахунок підвищення енергоефективності будівель муніципального та житлового сектору, проведенню інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення міста, впровадженню енергозберігаючих засобів комунальними підприємствами міста та використанню екологічного транспорту. Проте на основі даних, наведених у ПДСЕР, найбільше вплине на зменшення викидів – дегазація полігону ТПВ.

У ПДСЕР відсутні перспективні цілі і заходи заплановані для досягнення показника скорочення до 2020 року від базового року	0
У ПДСЕР наявні окремі перспективні цілі, але не передбачено заходів для їх досягнення	1
У ПДСЕР наявні окремі перспективні цілі та передбачено заходів для їх досягнення	2
У ПДСЕР наявні перспективні цілі (п'ять і більше років), заходи заплановані для досягнення даних цілей і заходами охоплено усі основні джерела викидів	3

5. Наявність прогресивних для України заходів.

Серед новітніх заходів в ПДСЕР можна визначити:

1. Впроваджену інтерактивну систему моніторингу споживання енергетичних ресурсів будівлями бюджетної сфери міста Кременчука: в кожній будівлі бюджетної сфери є енергоменеджер, який вносить дані лічильників по фактичному споживанню кожного виду енергоносіїв (теплова енергія, електроенергія, холодна та гаряча вода, газ) до системи моніторингу 2 рази на добу.

2. Програму стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів у будинках об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів міста Кременчука на 2015-2020 роки, яка передбачає використання коштів з міського бюджету на відшкодування 15 % річних за кредитами, що надаються на впровадження енергозберігаючих технологій.

3. Створення інфраструктури для комфортного використання велосипедного транспорту.

У ПДСЕР відсутні прогресивні заходи	0
У ПДСЕР наявні окремі прогресивні заходи без опису шляхів їх реалізації	1
У ПДСЕР наявні новітні заходи з описом шляхів їх реалізації в окремих секторах	2
У ПДСЕР наявні новітні заходи з описом шляхів їх реалізації у всіх секторах	3

6. Здійснення підписантом діяльності, що не включена до ПДСЕР, але впливає на викиди.

Крім заходів ПДСЕР, в місті запланована інша діяльність, наслідком якої є вплив на викиди:

Заходи по впровадженню муніципальної системи енергоменеджменту.

Заходи, що відображені в Програмі енергозбереження та енергоефективності міста Кременчука на 2018-2020 роки:

1. Термомодернізація муніципальних будівель, встановлення автономних модульних котелень, вентильованої рекуператорами.

2. Заходи з розвитку сонячної енергетики: установка сонячних батарей, встановлення паркових споруд з використанням сонячної енергії, встановлення інформаційних лайтбоксів на сонячних батареях.

Заходи, що передбачені в Стратегії розвитку міста на період до 2028 року: застосування геліосистем на основі вакуумних сонячних колекторів ATMOSFERA в системі гарячого водопостачання: лікарні відновлювального лікування, 5-ти дитячих садочках.

Заходи, що передбачені в Програмі розвитку міського електротранспорту м. Кременчука на 2018-2022 роки: будівництво тролейбусної лінії на правобережній частині міста.

Заходи, що передбачені Програмою стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів населенням м. Кременчука на 2016-2020 роки: запровадження механізму компенсації з міського бюджету 15% річних за кредитами на енергозберігаючі заходи.

Заходи, на які місцева влада не має впливу: заходи, що проводяться підприємствами в рамках проектів технічної допомоги для зменшення споживання енергії.

У громаді впроваджуються заходи, які не включення до ПДСЕР і приводять до збільшення викидів	0
У громаді наявні заходи, які приводять до значного зменшення викидів і не включенні до ПДСЕР	1

7. Розвиток ВДЕ

ПДСЕР передбачено впровадження наступних заходів по ВДЕ:

- встановлення твердопаливних котелень на комунальних підприємствах та будівництво комунальних теплогенеруючих потужностей, що дозволить зекономити 17,57% енергії та 8,46% викидів CO₂.

- встановлення електроенергетичної установки з утилізацією звалищного газу полігону твердих побутових відходів дозволить зекономити 1,13% CO₂ та 36,5% екв. викидів CO₂.

За період експлуатації ВДЕ у рамках дії ПДСЕР заплановано виробити 56150,521 МВт/год енергії, що становить 18,7% від зекономленої енергії, включеної до БКВ.

Дані заходи дозволять зменшити викиди CO₂ в загальному на 44,96% порівняно з базовим роком.

Інші організаційні заходи направлені на стимулювання впровадження ВДЕ, ПДСЕР не передбачені.

Довготермінові цілі з розвитку ВДЕ в ПДСЕР відсутні, проте відслідковується тенденція встановлення твердопаливних котелень на комунальних підприємствах міста.

У ПДСЕР відсутні заходи по розвитку ВДЕ	0
У ПДСЕР заходи по розвитку ВДЕ носять хаотичний характер	1
У ПДСЕР заплановані заходи по розвитку ВДЕ без встановлення перспективної цілі	2
У ПДСЕР вставлена перспективна ціль з розвитку ВДЕ та заплановані заходи для її досягнення	3

8. Фінансування

Середньорічні видатки з місцевого бюджету на заходи з енергоефективності та ВДЕ за останні три роки (2015-17) становили 4,8 млн. грн., що становить 0,31% від загального бюджету міста.

На виконання всіх заходів ПДСЕР заплановано 1,7 млрд. грн., що становить 141,5 млн. грн. на рік і це, в 30 разів більше, ніж витратчається з міського бюджету в середньому щороку зараз.

Структура витрат на заходи ПДСЕР по секторам:

Муніципальні будівлі	– 12,3 млн. грн./рік
Житловий сектор	– 68,8 млн. грн./рік
Комунальні підприємства	– 40,7 млн. грн./рік
Транспорт	– 19,7 млн. грн./рік

Для можливості реалізації заходів ПДСЕР в місті проведена наступна діяльність:

1. Муніципальні будівлі.

Затверджено інвестиційний проект, з укладанням кредитного договору з ЄБРР обсягом 7,5 млн. євро (232, 5 млн. грн.) з виплатою за фінансовим механізмом ЕСКО. Проект передбачає виконання заходів енергоефективності в муніципальних будівлях. Для реалізації проекту в місті створена КП «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія».

2. Комунальні підприємства.

Залучений інвестор для дегазації полігону ТПВ (32 млн. грн.).

Програма розвитку зовнішнього освітлення міста Кременчука на 2016-2020 роки.

Інвестиційні програми КП «Теплоенерго» 2016-17 роки (3,2 млн. грн.).

3. Транспорт.

Програма розвитку міського електротранспорту м. Кременчука на 2018-2020 роки – інвестиційні кошти ЄБРР 8 млн. євро (278, 7 млн. грн.). Програма передбачає оновлення тролейбусного парку та розширення транспортної мережі.

Розроблена Концепція розвитку велосипедного руху на 2017-27 роки та Міська цільова програма облаштування та розвитку велосипедної інфраструктури у м. Кременчуці на 2018 рік – 336 тис. грн.

4. Житлові будинки.

Програма стимулювання впровадження енергозберігаючих заходів у будинках об'єднань співвласників багатоквартирних будинків та житлово-будівельних кооперативів міста Кременчука на 2015-2020 роки – 10 млн. грн. Програма передбачає відшкодування 15% річних за залученими кредитами на впровадження енергоефективних технологій.

Програма оснащення загальнобудинковими вузлами обліку теплової енергії житлових будинків в м. Кременчуці 2017-18 рр. – 29 млн. грн.

Плани фінансування заходів з місцевого бюджету приймаються строком на 3-5 років. Перелік заходів відображається у відповідних програмах.

Фінансові плани інвестиційних проектів розробляються на строки їх виконання – 10-15 років.

Рівень витрат з місцевого бюджету на сплату комунальних послуг та енергоносіїв в 2015 році становив 91 млн. грн., або 8,5% від суми бюджету. Середньорічний бюджет заходів ПДСЕР складає 141,5 млн. грн. на рік, що становить 13,2 % щорічного бюджету міста.

Наявні дані про вартості заходів у ПДСЕР без розрахунків та джерел їх отримання	0
Наявні дані про вартості усіх заходів у ПДСЕР з розрахунками та джерелами їх отримання	1
Наявний план залучення фінансових ресурсів на період 5-10 років з чіткими розмежуванням джерел їх отримання та планами фінансування заходів	2

9. Адаптація міських структур

Реалізація ПДСЕР Кременчуцьким виконавчим комітетом міської ради забезпечується: Відділом енергоменеджменту та енергетики, що створений рішенням Кременчуцької міської ради від 02.07.2014 року для здійснення функцій місцевого самоврядування у сфері реалізації на території міста державної політики, повноважень виконавчих органів міської ради в сфері впровадження енергозберігаючих заходів на підприємствах теплопостачання, водопостачання і водовідведення, житлово-комунального господарства, благоустрою (вуличне освітлення), бюджетної сфери. На даний час у відділі працює три штатних особи: начальник відділу та два спеціалісти-енергоменеджери 1-ї категорії. Відділ очолює начальник відділу, який є головним енергоменеджером міста.

Згідно Положення про відділ, серед основних завдань відділу є:

«...2.2.9. Контроль за реалізацією Програм енергозбереження та енергоефективності, Плану дій сталого енергетичного розвитку міста Кременчука та його похідних Програм, інших проектів, прийнятих з метою впровадження заходів з енергозбереження та заміщення традиційних джерел енергії...»

.....2.2.13. Реалізація положень «Угоди Мерів», популяризація енергоефективних технологій, поширення ідеї енергозбереження, попередження зміни клімату та зменшення шкідливих викидів ...».

З метою забезпечення спроможності виконання заходів передбачених ПДСЕР прийняті наступні Рішення:

1. «Про створення Дорадчого комітету щодо розробки та впровадження Плану дій сталого енергетичного розвитку міста Кременчука до 2025 року».
2. «Про впровадження муніципальної системи енергетичного менеджменту у м. Кременчуці.»
3. «Про створення єдиного реєстру проектів з впровадження енергоефективних заходів та енергетичного розвитку міста.»
4. «Про створення комунального підприємства «Кременчуцька Муніципальна Енергосервісна Компанія» Кременчуцької міської ради».

У структурі місцевого органу влади відсутні відповідальні за енергетичний менеджмент	0
У структурі місцевого органу влади наявні офіційно затверджені відповідальні за енергетичний менеджмент	1
У структурі місцевого органу влади наявна офіційно затверджена посада енергетичний менеджер та/або управління/відділ/департамент енергетичного менеджменту	2

10. Залучення зацікавлених сторін

Інформація про ПДСЕР розміщена на офіційному сайті Кременчуцької міської ради, відділ енергоменеджменту та енергетики <https://www.kremen.gov.ua/index.php/branches/list/46>

Для розробки та впровадження ПДСЕР був створений Дорадчий комітет (Рішення виконавчого комітету №307-Р від 22.09.2016 р.). Заходи, що проводилися протягом 2015-17 років були відкритими для громадськості та висвічувалися у місцевих засобах інформації:

Семінари щодо розробки та впровадження ПДСЕР, Дні сталої енергії, конкурси дитячих малюнків.

Дні сталої енергії в 2017 році проводилися з активним залученням та співпрацею представників всіх секторів.

Процес розробки та затвердження відбувався без залучення зацікавлених сторін	0
До процесу розробки та затвердження були формально долучені усі зацікавлені сторони	1
До процесу розробки та затвердження були долучені усі зацікавлені сторони	2

11. Моніторинг і звітність

В ПДСЕР м. Кременчука передбачено кожні 2 роки подавати звіт про його впровадження, який повинен містити останню інформацію про викиди CO₂, кількісну інформацію про проведені заходи, їхній вплив на енергоспоживання та на рівень викидів CO₂, а також аналіз процесу реалізації ПДСЕР включно із корективами, якщо такі є необхідними. Кожні 4 роки після подання ПДСЕР заплановано подавати звіт про проведені заходи разом із моніторингом базового кадастру викидів.

За моніторинг виконання заходів ПДСЕР та формування звіту відповідає відділ енергоменеджменту та енергетики виконавчого комітету Кременчуцької міської ради.

Подання ПДСЕР в м. Кременчуці відбулося у 2016 році, тому строк подання звіту про його впровадження – 2018 рік.

На веб-сторінці відділу створений розділ з інформацією про ПДСЕР та проведені заходи: <https://www.kremen.gov.ua/index.php/branches/list/46>

Місцевий орган влади не звітується про виконання ПДСЕР перед громадою	0
Щороку місцевий орган влади звітується про виконання ПДСЕР перед громадою	1

Висновки.

ПДСЕР м. Кременчука містить необхідні дані по енергоспоживанню в основних секторах споживачів енергоресурсів, але не за достатній період (менше 5 років до базового року), що не надає можливості більш детального розуміння трендів, динаміки чи заміщення їх споживання.

До базового кадастру викидів CO₂ внесені всі основні категорії, що становлять 18% від загальних викидів. В БКВ домінують два сектори – житлові будинки 54,43% та транспорт 33,68%. Промислові підприємства, доля яких становлять 64% загальних викидів, до БКВ не включені.

Величини зобов'язань, що включені до ПДСЕР, а саме 23,26% до 2020 року та 32,17% від базового 2013 року, свідчать про амбітність цілей та потребують значної роботи міської влади для їх досягнення.

Найбільш вартісні заходи по зниженню викидів CO₂ заплановані в житловому секторі та комунальних підприємствах. Це цілком виправдано, адже ці сектора є найбільшими споживачем енергії та джерелами викидів CO₂.

Найбільш затратними заходами, що передбачені ПДСЕР є утеплення зовнішніх стін та встановлення ІТП в житлових будинках. Безпосереднього впливу на виконання цих заходів міська влада має недостатньо, тому виправданим є витрати на стимулювання залучення населенням кредитних коштів та проведення інформаційних компаній. Зважаючи на наявність державних програм по стимулюванню ОСББ на проведення цих заходів, включення їх до ПДСЕР виправдане, але потребує значної організаційної та інформаційної роботи з ОСББ.

Найбільш ефективним заходом по зменшенню викидів є дегазація полігону ТПВ. Інші витрати на проведення заходів в комунальних підприємствах співвідставні із зменшенням викидів.

Недостатньо заплановано заходів по зменшенню викидів транспорту, адже він є одним з найбільших джерелом емісій в структурі викидів. Заходи по оновленню електротранспорту носять більше соціально-політичний характер, ніж екологічний. Для розвитку велоінфраструктури розроблена відповідна Концепція та міські програми для її виконання.

Серед прогресивних заходів в ПДСЕР, що є показовим для місцевої влади в реалізації політики енергозбереження, визначено впровадження системи моніторингу споживання енергоресурсів муніципальними будинками, програми стимулювання населення на впровадження енергоефективних заходів, створення велоінфраструктури.

Крім заходів, що визначені в ПДСЕР, в місті існують інші програми, що впливають на зменшення викидів CO₂.

Всього тільки 18,7% від виробленої енергії заплановано виробити від ВДЕ. Майже відсутні заходи з впровадження альтернативних джерел енергії та організаційні заходи по стимулюванню їх впровадження.

В загалом, виконання заходів ПДСЕР потребує щорічно 141,5 млн грн., що становить 13,2 % бюджету міста. Але амбіційність виконання заходів співрозмірна з амбіційністю залучення

коштів – 543,2 млн. грн. (31% бюджету ПДСЕР) залучено інвестицій на проведення заходів протягом року після затвердження ПДСЕР.

Міські структури повністю адаптовані для реалізації заходів ПДСЕР. Необхідні звіти та інформація, щодо виконання заходів знаходиться у відкритому доступі на офіційному міському сайті .

Сума отриманих балів	Якісна характеристика такого ПДСЕР
0-6	ПДСЕР містить лише часткові дані, які не дають розуміння, яким чином планується досягати поставлених завдань та цілей. Документ розроблений формально лише для виконання взятих на себе зобов'язань.
6-12	ПДСЕР містить основні дані та інформацію, яким чином планується досягнути поставлених цілей.
12-18	ПДСЕР містить більшість даних та інформації, яким чином планується досягнути поставлених цілей. Існує певна деталізація процесів та рішень, що покращують розуміння процесу та методів роботи.
18-25	ПДСЕР містить якісні дані та інформацію для досягнення цілей поставлених у ПДСЕР. Відповідає кращим зразкам відповідних документів.